

IX.

Gamle Efterretninger fra Tybjerg Herred.

I »Danske Selskabs Samlinger, Nr. 30«, i det Kgl. Bibliothek findes følgende Uddrag af en nu vistnok tabt Præstebog fra Tybjerg Herred.

Extraheret af Tybjerg Herreds Præsters Bog.

Næstved 29. April An. 1701.

1.

Broder Jens Brockes Skjøde paa en Klostergaard, dat. 1472, Torsdagen næst for Dionysii Dag, paa Tybjergs Ting.

Alle Mænd dette Brev se eller høre læse hilse vi Ingvor Pedersen af Eldbyske (!), Herredsfoged paa Tygebjerg Herredsting, Hans Hemmingsen, Sognepræst i Togsverg, Oluf Jeppesen Præst i Helløve, Jep Mogensen, Jens Bager i samme Sted, Jep Nielssen i Skelby og Anders Eskessen i Holstede, evindeligt med Gud. Kundgjøre vi med dette vort aabne Brev, at Aar efter Guds Byrd 1472, den Torsdag næst for Dionysii Dag, var skikket for os paa Tygebjerg Herredsting og for flere gode Mænd, som i Dag Tinget søgte, hæderlig og renlivet Mand, Broder Jens Brok, som i nogle Aar Abbed var i Skovkloster, Fuldmægtig paa forskrevne Klosters Vegne, skjødte, solgte og afhændede beskeden Mand Ebbe af Kjøberup, Kirkeværge ved vor Frue Kirke i Risløf, paa forskrevne Kirkes Vegne, en deres Klosters Gaard, liggende i forskrevne Risløf, som Ave nu i bor, med saa meget Ager og Eng og Skov paa fornævnte Risløf Mark, som det Brev indeholder, som derpaa givet og gjort er, til evindelig Eje eje skullendes. Og kjendes, Broder Jens Brok, Klosters fuldmægtig, oppe haver baaret paa fornævnte¹⁾ Gods i Vredsløse, paa Vredsløse Mark og paa Luderups Mark, saa at dem aldeles vel nøjedes, efter deres Gjenbrevs Lydelse, som det indeholder. Item kjendes han ingen Rettighed ydermere at have i fornævnte Gods efter denne Dag. At

¹⁾ Her synes noget glemt i Afskriften, saasom: Klosters Vegne til Magelæg Risløf Kirkes.

vi dette hørde og saa, som forsaagt er, det vidne vi med vores Indsegle hængte neden for dette Brev. Aar, Dag og Sted, som forskrevet staar.

2.

Extract af et Mageskiftebrev, som findes i Sorø Klosters Sacristi, skrevet paa Pergament med 3 hængende Indsegle nedenfor, i en Lædike signeret med lit. B., hvorefter sl. M. Hans Steffensen Anno 1622 d. 6. September har under sin egen Haand meddelt Præsten, sl. H. Christen Katball¹⁾ i Næsby, Copie, og med egen Haand vidner, samme Hovedbrev at findes udi Sorø.

Alle Mænd, dette Brev se eller høre læse, hilser jeg Povel Lausøn, Sognepræst udi Næsby, evindeligt med vor Herre, og gjør vitterligt alle, at efter værdige Faders med Gud, Biskop Oluf Mortensøns, og hans ærlige Capitels i Roskilde Villie og Samtykke haver jeg gjort et venligt og mageligt evigt Skifte med hæderlige og renlivede Mand, Hr. Abbed Anders, og alt hans Convent udi Sorø om Jordegods os imellem for begges vores Belejlighed og Mag Skyld, som herefter følger: Først skal forskrevne Hr. Abbed og Convent og alle deres Efterkommere have, nyde og beholde til evindeligt Eje en Brydegaard, som hører af Rette til for^{ne} Præstebord i Næsby, liggendes udi Broby i Alsted Herred, som nu udi bor Peder Valle, og giver et Pund Rug og tre Pund Byg til aarligt Landgilde med andre Beder, med alle for^{ne} Gaards rette Tilliggelse, Ager, Eng, Mark, Skove, Fiskevand, vaadt og tørt, intet undtaget, for hvilken for^{ne} Gaard med hans Tilliggelse jeg og mine Efterkommere, Sognepræster i Næsby, skulle igjen have, nyde og beholde til evindeligt Eje en Gaarde udi Flakkebjerg Herred, en af dem ligger udi Hyllinge, som ibor Eskild Troskab og giver to Pund Korn og to Skilling grot; den anden ligger udi Aggerup, som nu ibor Mattis Jenssøn, og giver tre Pund Korn og tre Skilling grot til aarligt Landgilde (etc. etc.). Datum Roskildæ feria sexta ante festum Ambrosii confessoris Anno MCDLX secundo.

Udenpaa Brevet findes tegnet: Littera commutationis super curia quadam in Broby, qvondam Sacerdotis in Nesby ad pontem.

¹⁾ Døde ¹¹/₁₂ 1626 som Præst i Næsby og Tyvelse.

3.

Fredericus Secundus etc. Gjøre alle vitterligt, at efterdi Kirkeværgerne udi vor Kjøbsted Næstved underd. haver ladet give os tilkjende, hvorledes der udi Byen er en Gaard med et gammelt Stenhus, liggende i det lille Stræde, som løber fra Kjøbmandsgaden ned til Aæn, og vesten op til den Gaard, Gertrud Clausens haver iboet, med en Have, som ligger østen tvært over fra samme Gaard, udi forskrevne Stræde, hvilken Gaard og Have Bisp Aage Bilde med Abbeden og menige Convent udi Skovkloster haver nogen Aar forleden undt og for Leje ladet Kirkeværgerne til St. Mortens Kirke i forskr. Næstved, saa at Sognepræsten til samme Kirke den skulde have for en Præstegaard og Residens, dog at deraf aarligen skulde gives 1 Lødemark og 1 Pund Peber, med flere Artikler, samme Brev, dem derpaa givet er, formelder. Da paa det Sognepræsterne til forskr. St. Mortens Kirke maa med Præstegaard og Residens være forsørget . . . have Vi af vor sønderlige Gunst og Naade undt, bevilget og tilladt . . . at forskr. Gaard, Grund og Have med al sin rette Tilliggelse . . . eftersom den nu begreben og forefunden er . . . maa og skal altid herefter være og blive en Præstegaard og Residens til forskr. St. Mortens Kirke, og Sognepræsten, den som nu er og herefter kommendes vorder, samme Gaard og Have at have, nyde, bruge og beholde qvit og fri, og ikke med nogen Afgift deraf at besværes efter denne Dag etc. Givet paa vort Slot Frederiksborg den 29. Dag Augusti Aar 1576.

4.

Risløv og Fensmark.

Hr. Boe Mathsen haver været første Sognepræst til Risløv og Fensmark Sogne efter Reformationen, som og var Sognepræst ante Reformationem et tempore Reformationis til forskr. Sogne, som er at se af Bisp Lave Urnes Brev til Præsterne og Borgmester og Raad i Næstved om Forligelsemaal imellem forskr. Hr. Boe Mathsen og Hr. Hans Berntsen, dat. Hafn. 1529, og en Capitels Dom, dat. Roskilde Fredagen næst efter S. Galli Dag, An. 1533; saa og af Bisp Joachim Rønnows

Dom imellem bemeldte Præster, dat. Skovkloster, Fab. Sebast. Dag, An. 1534. — Døde An. 1547.

Glumsø.

Hr. Michel Jepsøn haver været den sidste Præst der før Reformatsen, hvorefter kom først Hr. Folmer Lauritssen, som kom fra Sortebrødre-Kloster udi Næstved og var Prior paa det samme Kloster. Hvor længe han har været der (i Glumsø), er intet vist om.

Femte Præst efter Reformatsen har været Hr. Niels Hansen, barnefødt i Vordingborg, før paa andet Aar Medtjener til Præstø og Skibinge Sogne, voceret til Glumsø An. 1621, den 9. Octobr.
